

DOI: https://doi.org/10.32782/inclusive_economics.10-9

УДК 334.012.64:330.342.146

Нечипоренко Т. Д.

кандидат економічних наук,

доцент кафедри підприємництва, логістики та менеджменту,

Вінницький національний технічний університет

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-0690-1534>

Бевз І. Д.

здобувач вищої освіти,

Вінницький національний технічний університет

ORCID: <https://orcid.org/0009-0000-2947-7732>

СОЦІАЛЬНЕ ПІДПРИЄМНИЦТВО: СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ТА ІННОВАЦІЙНІ МОДЕЛІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РЕЗИЛЬЄНТНОСТІ

У статті досліджено сучасні тенденції соціального підприємництва та обґрунтовано інноваційні моделі забезпечення його резильєнтності (здатності до відновлення). Визначено, що соціально-економічна нестабільність зумовлює необхідність переходу від традиційних, грантозалежних моделей до фінансово-стійких та адаптивних рішень. Систематизовано ключові тенденції, включаючи гібридизацію фінансування, масштабування соціального впливу та цифровізацію операцій. Акцентовано на доцільності використання інноваційних механізмів, таких як impact-інвестування, франчайзинг соціальних моделей та інтеграція технологій (AI/Big Data) для моніторингу соціального результату. Констатовано, що ці моделі сприяють диверсифікації доходів та підвищенню операційної гнучкості. Встановлено, що ефективне забезпечення резильєнтності вимагає створення сприятливого правового поля, розвитку соціальних інноваційних екосистем та підвищення управлінських компетенцій.

Ключові слова: соціальне підприємництво, резильєнтність, інноваційні моделі, соціальний вплив, impact-інвестування, цифровізація.

Tetiana Nechyporenko, Ivanna Bevz
Vinnytsia National Technical University

SOCIAL ENTREPRENEURSHIP: CURRENT TRENDS AND INNOVATIVE MODELS OF RESILIENCE

This article investigates the modern trends in the development of social entrepreneurship and substantiates the innovative models for ensuring its resilience (the ability to rapidly recover from shocks and crises). It is established that the intensification of socio-economic instability, the emergence of complex threats (such as pandemics, conflict-related displacement, and economic volatility), and the growing demand for addressing complex societal challenges necessitate a fundamental transition from traditional, grant-dependent operational models to financially sustainable and highly adaptive business solutions. The key global and national trends are systematically organized, including the hybridization of funding sources, the imperative for scaling social impact, and the deepening of digital transformation within operational processes. Particular emphasis is placed on the expediency of utilizing innovative mechanisms that enhance self-sufficiency and strategic stability. These mechanisms include impact investing (which links capital return to measurable social outcomes), social model franchising (for effective scaling and replication), and the integration of advanced technologies (AI, Big Data, and Blockchain) for robust verification and real-time monitoring of social outcomes. It is asserted that the strategic adoption of these hybrid and technological models contributes significantly to the diversification of revenue streams, a substantial reduction in reliance on transient donor assistance, and a demonstrable increase in overall operational agility. This includes the creation of a supportive and functional legal framework, the cultivation of resilient social innovation ecosystems (including accelerators and incubators), and the upgrading of managerial competencies with a focus on financial self-sufficiency and robust risk management. The paper establishes that social entrepreneurship, when anchored in innovative and resilient models, transcends its traditional role as a charitable function and becomes a pivotal driver of sustainable development and community stabilization.

Keywords: social entrepreneurship, resilience, innovative models, social impact, impact investing, digitalization.

Постановка проблеми та її актуальність. Соціальне підприємництво (СП) виступає важливою інституцією для вирішення гострих соціальних проблем, генерування інноваційних рішень та забезпечення стійкого розвитку громад. Воно поєднує економічну ефективність з місією досягнення соціального впливу. Однак, на відміну від традиційного бізнесу, СП функціонує в умовах подвійної невизначеності: комерційні ризики посилюються залежністю від нестабільних джерел фінансування (грантів, пожертвувань) та складністю вимірювання соціальної ефективності.

Актуальність проблеми визначається необхідністю підвищення резильєнтності соціальних підприємств – їхньої здатності швидко відновлюватися, адаптуватися та зберігати соціальну місію в умовах економічних шоків, соціальних криз і глобальної волатильності. Традиційні моделі, що покладаються переважно на донорську допомогу, не забезпечують довгострокової життєздатності та масштабування соціального впливу. Водночас, сучасні тенденції відкривають нові можливості, які супроводжуються низкою викликів. Інноваційні моделі, такі як *impact-investing* та технологічна інтеграція (*AI, Big Data*), обіцяють фінансову самодостатність та підвищення прозорості. Проте їхнє впровадження потребує значних зусиль: подолання законодавчих бар'єрів (відсутність чіткого правового статусу), розвитку компетенцій персоналу у сфері гібридного менеджменту та стандартизації методик кількісної оцінки соціального ефекту *Social Return on Investment (SROI)*. Ефективне забезпечення резильєнтності соціального підприємства вимагає комплексного підходу, який поєднує економічну самодостатність, адаптивні бізнес-стратегії та інноваційний інструментарій, що дозволить підприємствам підтримувати функціонування.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Дослідженню теоретичних та практичних аспектів соціального підприємництва, його резильєнтності та інноваційних моделей присвячена значна кількість наукових праць як українських, так і закордонних вчених. Останні зосереджуються насамперед на концепції гібридних бізнес-моделей та технологічній інтеграції. Наприклад, P. Raman, T. Alka, M. Suresh, P. Nedungadi [4] досліджують вплив стійких технологій на соціальну інновацію та інклюзивний розвиток громад, що прямо стосується інноваційних моделей резильєнтності. J. Quaye, J. Halsall, E. Winful, M. Snowden, F. Opuni [2] аналізують роль соціальних підприємств у досягненні цілей сталого розвитку (SDGs), підкреслюючи їхню функцію як засобу для досягнення соціального результату. R. Ranjan та K. Paswan [3] досліджують етичні виклики, які можуть впливати на довгострокову життєздатність та довіру до соціального бізнесу. H. Evennett [1] роз-

глядає зарубіжний досвід реформування соціальної допомоги, що є важливим контекстом для СП, яке часто заповнює прогалини в соціальній системі, А. Комісаренко [8] досліджує зарубіжний досвід інституціоналізації СП, що є основою для розробки національних інноваційних моделей.

Вітчизняні науковці розглядають питання соціального підприємництва з фокусом на національний контекст, його становлення та роль у кризових умовах. Л. Черенько, А. Реут та Ю. Клименко [7] акцентують увагу на забезпеченні стійкості соціальної підтримки населення в умовах гібридних криз, що є прямим обґрунтуванням необхідності резильєнтності соціального сектору. С. Бойда [6] розглядає соціальне підприємництво як інструмент післявоєнної відбудови економіки України, підкреслюючи його стратегічне значення у відновленні. В. Ільченко та В. Пістунова [9] аналізують можливості фінансування СП в Україні, що є ключем до забезпечення фінансової стійкості та зменшення грантозалежності. А. Реут, В. Заяць та Клименко Ю. [14] оцінюють вплив кризових явищ (COVID-19) на бідність, що підкреслює важливість СП як адаптивного механізму. Н. Богацька [5] та М. Наумова [11] розглядають перспективи розвитку та орієнтири державної політики стимулювання СП, що формує необхідне інституційне підґрунтя для його резильєнтності. С. Міщенко [10] досліджує СП як ефективний інструмент подолання безробіття, що є важливим елементом соціального впливу. Т. Сабєцька [12] та Х. Сімангунсонг, Д. Сіхотанг [13] досліджують економічний зміст та вплив економічних умов на соціальні програми, підтверджуючи необхідність фінансової самодостатності соціальних підприємств.

Таким чином, сучасні наукові дослідження свідчать, що забезпечення резильєнтності соціального підприємництва є стратегічною імперативою, а інноваційні моделі (технологічна інтеграція, гібридне фінансування, SROI) є ключовими факторами переходу до фінансової самодостатності.

Мета статті полягає у аналізі сучасних тенденцій розвитку соціального підприємництва в Україні, окресленні проблем його функціонування, а також у обґрунтуванні інноваційних моделей, здатних підвищити соціальну та економічну резильєнтність підприємств і громад.

Для досягнення мети застосовано емпіричні методи (спостереження, порівняння, аналіз кейсів) для вивчення практик соціальних підприємств та оцінки ефективності їхньої діяльності. Теоретико-когнітивний підхід дозволив концептуалізувати інноваційні моделі соціального підприємництва, а логічні методи (аналіз, синтез, індукція, дедукція) – сформулювати висновки щодо підвищення ефективності соціально-економічної діяльності підприємств.

Виклад основного матеріалу дослідження. Соціальне підприємництво (СП), як гібридна інституція, що поєднує комерційні механізми із соціальною місією, сьогодні є одним із ключових напрямів забезпечення стійкості громад та подолання соціальних проблем. Сучасні тенденції вимагають від СП переходу від грантозалежних моделей до фінансово-резильєнтних та інноваційних. У контексті забезпечення економічної та соціальної резильєнтності інтеграція підприємницьких підходів дозволяє СП:

- диверсифікувати джерела доходу – зменшення залежності від донорської допомоги та грантів шляхом генерування прибутку від продажу товарів або послуг, що є основою довгострокової стійкості [9; 12];

- створювати соціальну цінність – вирішення соціальних проблем через працевлаштування вразливих груп населення, що, як підкреслює С. Міщенко [10], робить СП ефективним інструментом подолання безробіття;

- підвищувати адаптивність – здатність швидко реагувати на зовнішні шоки та гібридні кризи (економічні, екологічні, воєнні), як досліджують Л. Черненко, А. Реут та Ю. Клименко [7].

Основною інноваційною моделлю, що забезпечує резильєнтність, є гібридна модель фінансування, яка передбачає поєднання благодійного капіталу з інвестиціями, орієнтованими на соціальний вплив (impact-інвестування). В. Ільченко та В. Пістунова [9] аналізують можливості такого фінансування в Україні, підкреслюючи, що це є ключем до фінансової стійкості. Перехід до гібридних моделей неможливий без систематизації та стандартизації процесів, що дозволяє відокремлювати соціальні результати від комерційних. Закордонні дослідники [4], наголошують на ролі стійких технологій у цьому процесі.

З метою систематизації основних функціональних областей застосування інноваційних моделей та технологій у діяльності соціального підприємництва, що охоплюють увесь ланцюг створення цінності від ідеї

до соціального результату, окреслимо їх ключові аспекти та внесок у резильєнтність (табл. 1).

Таким чином, інноваційні моделі та технологічна інтеграція не лише підвищують операційну ефективність соціальних підприємств, але й формують основу для нової парадигми impact-driven business, орієнтованої на гнучкість, фінансову стійкість та мінімізацію ризиків. Попри переваги, впровадження цих моделей супроводжується низкою системних проблемних аспектів, які обумовлюють потребу у комплексному підході до їх подолання. Системні виклики функціонування соціального підприємництва в Україні охоплюють інституційно-правову, фінансово-економічну та операційну сфери. Подолання цих бар'єрів вимагає наукового обґрунтування та розробки комплексних стратегій підвищення організаційної резильєнтності СП. Класифікація ключових перешкод на шляху забезпечення стійкості соціального підприємництва в Україні представлена на рис. 1, який відображає багатовимірний характер виявлених проблем.

Ці виклики охоплюють увесь спектр функціонування СП: від регуляторної невизначеності (відсутність профільного закону) та фінансових бар'єрів (обмежений доступ до impact-інвестування) до внутрішніх організаційних проблем (дефіцит навичок SROI та опір змінам) [5; 7; 11]. Комплексний характер цих системних вразливостей підтверджує, що стійкість СП не може бути забезпечена лише волонтерськими зусиллями чи точковими грантами [6; 9]. Для забезпечення стійкої та ефективної інтеграції інноваційних рішень необхідна розробка синергетичних стратегічних заходів, спрямованих на подолання кожної з класифікованих перешкод.

Подальший розвиток соціального підприємництва демонструє стійку тенденцію до трансформації фінансових та операційних моделей. За останні роки спостерігається значне зростання інтересу до моделей, які забезпечують стійкість (резильєнтність), що

Таблиця 1

**Ключові аспекти застосування інноваційних моделей
для забезпечення резильєнтності соціального підприємництва**

Функціональна область	Ключовий аспект	Внесок у резильєнтність
Вимірювання соціального впливу (SROI)	Кількісна оцінка соціального ефекту в грошовому еквіваленті.	Залучення інвестицій: прозорість результатів є критичною для impact-інвесторів.
Цифрові платформи (CRM, Big Data)	Автоматизація управління клієнтами, волонтерами та ресурсами.	Операційна ефективність: оптимізація витрат та раціональне використання обмежених ресурсів.
Соціальний маркетинг та прозорість	Використання онлайн-каналів для комунікації та звітності.	Підвищення довіри: зміцнення зв'язків із донорами та суспільством, що допомагає подолати етичні виклики.
Масштабування (SDGs)	Адаптація успішних моделей для ширшого географічного чи соціального охоплення.	Системний вплив: відповідність глобальним цілям сталого розвитку.

Джерело: розроблено авторами на основі [2; 3]

відображає нагальну потребу ринку у підвищенні ефективності та адаптивності. Аналіз трендів дозволяє оцінити швидкість, з якою основні компоненти інноваційної моделі, як-от гібридне фінансування та технологічна інтеграція, проникають у діяльність СП.

Динаміка впровадження ключових елементів інноваційної резильєнтності за 2022–2024 рр. проілюстрована на рис. 2. Протягом аналізованих років частка підприємств, які застосовують гібридну модель фінансування, зросла майже на 35%, а викорис-

Рис. 1. Системні виклики та проблемні аспекти забезпечення резильєнтності соціального підприємництва в Україні

Джерело: розроблено авторами на основі [3; 5; 7; 9; 11]

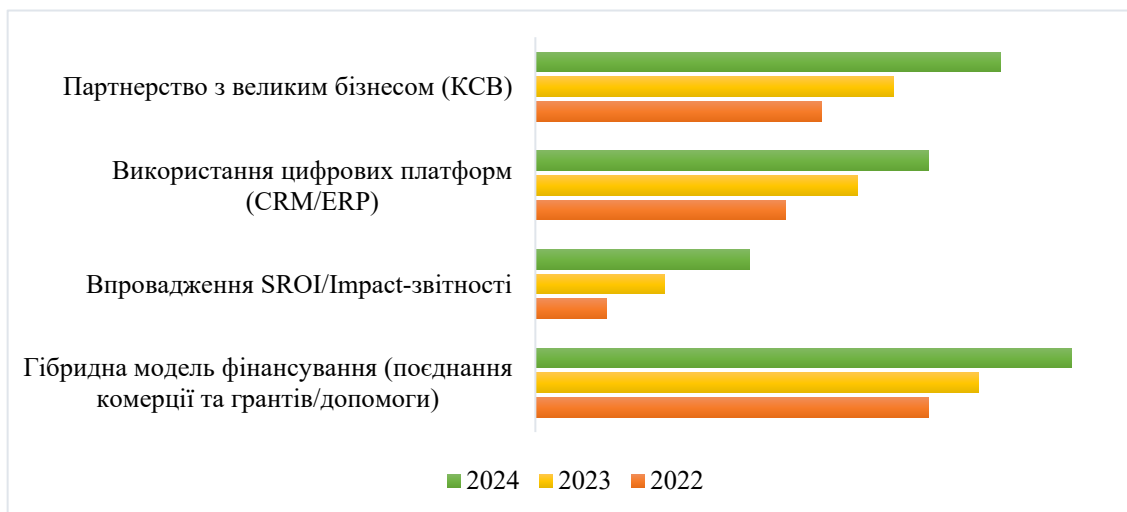

Рис. 2. Динаміка впровадження ключових елементів інноваційної резильєнтності соціальним підприємництвом в Україні за 2022–2024 рр., %

Джерело: розроблено авторами на основі [5; 6; 9; 10]

тання SROI для прозорості та звітності – втричі (з 10% до 30%) [9; 10]. Ці дані свідчать про чітко виражену тенденцію до комерціалізації та цифровізації процесів СП. Ефективне впровадження інноваційних моделей резильєнтності можливе лише за умови комплексного вирішення існуючих проблем, що передбачає розробку цілісних стратегічних заходів. Для цього необхідна координація та синергія зусиль держави, освітніх установ і бізнес-структур.

На основі проведеного аналізу визначено ключові напрями стратегічного впливу, спрямовані на підвищення стійкості та ефективності соціального підприємництва.

1. Інституціоналізація та регуляторне вдосконалення. Стратегічна резильєнтність починається із забезпечення юридичної визначеності та державної підтримки:

- прийняття профільного законодавства: необхідне термінове ухвалення закону про соціальне підприємництво, що має чітко визначити юридичний статус СП та механізми його державної підтримки [5; 11], що сприятиме сприятливому інституційному клімату для інвестицій;

- створення сприятливого фіскального режиму: запровадження податкових пільг (наприклад, знижені ставки ЄСВ або податку на прибуток, що реінвестується у соціальну місію) для СП, які працевлаштовують осіб із вразливих категорій, як це реалізовано у провідних європейських країнах [8];

- спрощення доступу до публічних закупівель: створення механізму резервування частини державних замовлень для соціальних підприємств, що дозволить їм отримати стабільні комерційні контракти, зміцнюючи їхню фінансову базу.

2. Формування інноваційної фінансової екосистеми. Подолання фінансових обмежень потребує розвитку інструментів, орієнтованих на вплив:

- стимулювання *Impact-інвестування*: розробка державних програм (гарантійні фонди, компенсація частини відсоткової ставки), спрямованих на залучення приватного капіталу в соціальні проекти, що слугуватиме перетворенню грантів на каталізатори комерційних інвестицій [9];

- стандартизація *Social Return on Investment* – SROI та звітності: впровадження обов'язкових, уніфікованих стандартів оцінки соціального впливу SROI для СП, що сприятиме прозорості та довірі інвесторів, що є важливим для гібридних моделей [3];

- підтримка гібридного фінансування: розвиток механізмів, які поєднують філантропічний капітал (для старту та покриття соціальних витрат) із комерційними інструментами (для масштабування та операційної діяльності).

3. Кадрова спроможність та технологічна інтеграція. Для забезпечення операційної резильєнт-

ності необхідна модернізація на рівні управління та компетенцій:

- розвиток *Data-Driven* компетенцій: організація освітніх програм та тренінгів для керівників СП з питань цифрового управління, використання CRM-систем та інструментів Big Data для ефективного прийняття рішень та моніторингу соціального ефекту [4];

- навчання *SROI-методикам*: підготовка фахівців, здатних професійно вимірювати та звітувати про соціальний вплив, що сприятиме СП ефективно капіталізувати свою соціальну місію фінансовим партнерам;

- створення платформ співпраці: формування національних та регіональних платформ, де СП можуть обмінюватися досвідом, знаходити партнерів (зокрема, у сфері КСВ) та отримувати консультаційну підтримку.

Реалізація цих стратегічних заходів трансформуватиме соціальне підприємництво з сектора, залежного від зовнішньої допомоги, на потужний, резильєнтний інструмент соціально-економічного відновлення та розвитку громад в умовах нестабільності.

Висновки. За результатами дослідження тенденцій та інноваційних моделей забезпечення резильєнтності соціального підприємництва можна констатувати:

1. Обґрунтовано, що перехід до гібридної бізнес-моделі є вирішальним фактором забезпечення резильєнтності соціального підприємництва. Інтеграція комерційної діяльності із соціальною місією створює фінансову самодостатність, яка забезпечує системну відповідь на кризові виклики, зменшуючи залежність від зовнішнього грантового фінансування.

2. Систематизовано функціональні аспекти застосування інноваційних механізмів, зокрема, технологічної інтеграції та стандартизації *SROI-звітності*. Доведено, що ці інструменти підвищують прозорість, операційну ефективність СП презентувати соціальну цінність для залучення *імпакт-інвестування*.

3. Ключові тенденції інноваційного розвитку включають активне впровадження гібридного фінансування та *SROI-звітності*, що підтверджується позитивною динамікою впровадження цих елементів за 2022–2024 рр. Цей тренд свідчить про чітку тенденцію до комерціалізації та підвищення фінансової стійкості соціальних підприємств в Україні.

4. Незважаючи на високий потенціал, розвиток соціального підприємництва супроводжується низкою системних викликів. Виокремлено основні проблеми, що мають інституційно-правовий (відсутність профільного закону), фінансово-економічний (обмежений доступ до капіталу) та операційно-кадровий характер.

5. Визначено ключові стратегічні напрями подолання виявлених проблем, що включають інституціоналізацію (прийняття закону, фіскальні пільги),

формування інноваційної фінансової екосистеми (стимулювання impact-інвестування) та розвиток кадрової спроможності (навчання *Data-Driven* компетенціям та *SROI-методикам*).

6. Успішне впровадження інноваційних моделей резильєнтності є вирішальним фактором перетворення соціального підприємництва на потужний інструмент соціально-економічного відновлення. Це потребує системного підходу, який об'єднав інституційну визначеність, фінансові інновації та розви-

ток людського капіталу. Реалізація такого підходу генеруватиме стійкі конкурентні переваги для соціальних підприємств та підвищить стійкість громад в умовах кризи та після неї.

7. Подальші наукові напрями мають сфокусуватися на розробці уніфікованої методики оцінки SROI, адаптованої до українського контексту, а також на моделюванні впливу законодавчої невизначеності на обсяги залучення impact-інвестування у соціальну сферу.

Література:

1. Evennett H. Reforming adult social care: report of the House of Lords Committee. *Library of the House of Lords*. 2023. URL: <https://lordslibrary.parliament.uk/reforming-adult-social-carehouse-of-lords-committee-report/>
2. Quaye J., Halsall J., Winful E., Snowden M., Opuni F., Hyams-Ssekasi D., Afriyie E. Social enterprises and the Sustainable Development Goals (SDGs): a means to an end. *Environment, Development and Sustainability*. 2024. P. 1–19. DOI: <https://doi.org/10.1007/s10668-024-05359-x>
3. Ranjan R., Paswan K. Overcoming ethical challenges in social entrepreneurship: views of Portuguese social entrepreneurs. *International Journal of Ethics and Systems*. 2025. P. 1–15. DOI: <https://doi.org/10.1108/IJOES-06-2024-0180>
4. Raman R., Alka T., Suresh M., Nedungadi P. Social entrepreneurship and sustainable technologies: impact on communities, social innovation and inclusive development. *Sustainable Technologies and Entrepreneurship*. 2025. Vol. 4, Issue 3. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.stae.2025.100110>
5. Богацька Н. Перспективи розвитку соціального підприємництва в Україні. *Економіка та суспільство*. 2023. № 53. С. 4–12. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-53-4>
6. Бойда С. Соціальне підприємництво як інструмент післявоєнної відбудови економіки України. *Економіка та суспільство*. 2023. № 58. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-58-25>
7. Черенько Л., Реут А., Клименко Ю. Забезпечення стійкості соціальної підтримки населення України під час гібридних криз та лих. *Демографія та соціальна економіка*. 2024. № 4 (58). С. 128–147. DOI: <https://doi.org/10.154 07/dse2024.04.128>
8. Комісаренко А. Зарубіжний досвід інституціоналізації та розвитку соціального підприємництва. *Науковий вісник Вінницької академії безперервної освіти*. 2023. № 3. С. 105–110. DOI: <https://doi.org/10.32782/2786-5681-2023-3.14>
9. Ільченко В., Пістунова В. Можливості фінансування соціального підприємництва в Україні. *Підприємництво та інновації*. 2023. № 26. С. 47–51. DOI: <https://doi.org/10.32782/2415-3583/26.7>
10. Міщенко С. Соціальне підприємництво: ефективний інструмент подолання безробіття. *Вісник Приазовського Державного Технічного Університету*. 2023. № 1 (38). С. 40–44. URL: https://journals.urau.ua/ves_pstu/issue/view/16328
11. Наумова М. Орієнтири державної політики стимулювання розвитку соціального підприємництва в Україні. *Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі*. 2022. № 2 (106). С. 84–88. DOI: <https://doi.org/10.37734/2409-6873-2022-2-12>
12. Сабєцька Т. Економічний зміст та історія розвитку соціального підприємництва. *Економіка та суспільство*. 2023. № 48. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-48-44>
13. Сімангунсонг Х., Сіхотанг Д. Вплив економічних умов на програми соціальної допомоги та подолання бідності. *Право та економіка*. 2023. № 2 (17). С. 73–91. DOI: <https://doi.org/10.35335/laweco.v17i2.2>
14. Реут А., Заяць В., Клименко Ю. Оцінка впливу COVID-19 на монетарну бідність: огляд окремих практик. *Економіка та суспільство*. 2023. № 55. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-55-52>

References:

1. Evennett H. (2023). Reforming adult social care: report of the House of Lords Committee. *Library of the House of Lords*. Available at: <https://lordslibrary.parliament.uk/reforming-adult-social-carehouse-of-lords-committee-report/>
2. Quaye J., Halsall J., Winful E., Snowden M., Opuni F., Hyams-Ssekasi D., & Afriyie E. (2024). Social enterprises and the Sustainable Development Goals (SDGs): a means to an end. *Environment, Development and Sustainability*, pp. 1–19. DOI: <https://doi.org/10.1007/s10668-024-05359-x>
3. Ranjan R. & Paswan K. (2025). Overcoming ethical challenges in social entrepreneurship: views of Portuguese social entrepreneurs. *International Journal of Ethics and Systems*, pp. 1–15. DOI: <https://doi.org/10.1108/IJOES-06-2024-0180>
4. Raman R., Alka T., Suresh M., & Nedungadi P. (2025). Social entrepreneurship and sustainable technologies: impact on communities, social innovation and inclusive development. *Sustainable Technologies and Entrepreneurship*, vol. 4, issue 3. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.stae.2025.100110>
5. Bohatska N. (2023). Perspektyvy rozvytku sotsialnoho pidpryyemnytstva v Ukrayini [Prospects for the development of social entrepreneurship in Ukraine]. *Ekonomika ta suspilstvo*, no. 53, pp. 4–12. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-53-4> (in Ukrainian)

6. Boyda S. (2023). Sotsialne pidpryyemnytstvo yak instrument povoyennoyi vidbudovy ekonomiky Ukrainy [Social entrepreneurship as a tool for post-war economic recovery of Ukraine]. *Ekonomika ta suspilstvo*, no. 58. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-58-25> (in Ukrainian)
7. Cherenko L., Reut A., & Klymenko Yu. (2024). Zabezpechennya stiykosti sotsialnoyi pidtrymky naselennya Ukrainy pid chas hibrydnykh kryz ta lykh [Ensuring the sustainability of social support for the population of Ukraine during hybrid crises and disasters]. *Demohrafiya ta sotsialna ekonomika*, no. 4 (58), pp. 128–147. DOI: <https://doi.org/10.15407/dse2024.04.128> (in Ukrainian)
8. Komisarenko A. (2023). Zarubizhnyy dosvid instytutsionalizatsiyi ta rozvytku sotsialnoho pidpryyemnytstva [Foreign experience in the institutionalization and development of social entrepreneurship]. *Naukovyy visnyk Vinnytskoyi akademiyi bezperervnoyi osvity*, no. 3, pp. 105–110. DOI: <https://doi.org/10.32782/2786-5681-2023-3.14> (in Ukrainian)
9. Ilchenko V., & Pistunova V. (2023). Mozhlyvosti finansuvannya sotsialnoho pidpryyemnytstva v Ukraini [Opportunities for financing social entrepreneurship in Ukraine]. *Pidpryyemnytstvo ta innovatsiyi*, no. 26, pp. 47–51. DOI: <https://doi.org/10.32782/2415-3583/26.7> (in Ukrainian)
10. Mishchenko S. (2023). Sotsialne pidpryyemnytstvo: efektyvnyy instrument podolannya bezrobittya [Social entrepreneurship: an effective tool for overcoming unemployment]. *Visnyk Pryazovskoho Derzhavnoho Tekhnichnoho Universytetu*, no. 1 (38), pp. 40–44. Available at: https://journals.urau.ua/ves_pstu/issue/view/16328 (in Ukrainian)
11. Naumova M. (2022). Oriyentyry derzhavnoyi polityky stymulyuvannya rozvytku sotsialnoho pidpryyemnytstva v Ukraini [Guidelines for state policy to stimulate the development of social entrepreneurship in Ukraine]. *Naukovyy visnyk Poltavskoho universytetu ekonomiky i torhivli*, no. 2 (106), pp. 84–88. DOI: <https://doi.org/10.37734/2409-6873-2022-2-12> (in Ukrainian)
12. Sabetska T. (2023). Ekonomichnyy zmist ta istoriya rozvytku sotsialnoho pidpryyemnytstva [Economic content and history of social entrepreneurship development]. *Ekonomika ta suspilstvo*, no. 48. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-48-44> (in Ukrainian)
13. Simanhunsohn H., & Sihotang D. (2023). Vplyv ekonomichnykh umov na prohramy sotsialnoyi dopomohy ta podolannya bidnosti [The impact of economic conditions on social assistance and poverty alleviation programs]. *Pravo ta ekonomika*, no. 2 (17), pp. 73–91. DOI: <https://doi.org/10.35335/laweco.v17i2.2> (in Ukrainian)
14. Reut A., Zayats V., & Klymenko Yu. (2023). Otsinka vplyvu COVID-19 na monetarnu bidnist: ohlyad okremykh praktyk [Assessment of the impact of COVID-19 on monetary poverty: a review of selected practices]. *Ekonomika ta suspilstvo*, no. 55. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-55-52> (in Ukrainian)

Стаття надійшла: 28.10.2025

Стаття прийнята: 24.11.2025

Стаття опублікована: 30.12.2025